

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Verdubbeling Noordoosttangent Tilburg

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

23 september 2009 / rapportnummer 2183-61

1. OORDEEL OVER HET MER

De gemeente Tilburg heeft het voornemen om het enkelbaans tracé van de Burgemeester Bechtweg, de Noordoosttangent ten noordoosten van Tilburg te verdubbelen, zodat over het gehele tracé een 2x2 baans weg ontstaat. Voor de voorgenomen verbreding is een wijziging van het bestemmingsplan van de gemeente Tilburg nodig.

Ten behoeve van de besluitvorming over de bestemmingsplanwijziging is een milieueffectrapport (MER) opgesteld.¹ De gemeenteraad van Tilburg is bevoegd gezag in deze procedure.

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig is.**

Uit het MER komt naar voren dat de verdubbeling van de Burgemeester Bechtweg een oplossing biedt voor de problemen met betrekking tot de mobiliteit, verkeersafwikkeling en in mindere mate de verkeersveiligheid. Het MER is goed leesbaar, maar bevat soms onnodige herhalingen en lange beschrijvingen, waardoor het enige moeite kost om direct een overzicht van de milieugevolgen te krijgen.

De verkeersaantrekkende werking van de voorgenomen verdubbeling zal tot een geringe toename aan depositie van verzurende en vermistende stoffen leiden in de Natura 2000-gebieden de 'Loonse en Drunense Duinen', 'de Brand' en 'Kampina en Oisterwijkse Vennen'. Het MER maakt duidelijk dat er sprake is van een toename van de depositie in een al overbelaste situatie. De Commissie is het daarom niet eens met de conclusie in het MER dat significante gevolgen op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden zijn uit te sluiten. (zie verder §2.1)

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*. Voor een overzicht van zienswijzen en adviezen wordt verwezen naar bijlage 2.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL EN AANBEVELINGEN VOOR HET VERVOLG

2.1 Natura 2000 – passende beoordeling

In een voortoets zijn de effecten van de verdubbeling van de Noordoosttangent op Natura 2000-gebieden onderzocht. De toename van het aantal voertuigbewegingen in relatie tot de instandhoudingsdoelstellingen voor gebieden die gevoelig zijn voor verzurende en vermestende depositie zijn in de voortoets beschreven. In de voortoets ontbreekt echter een berekening van de stikstof-toename ter plaatse als gevolg van de toename in aantallen auto's. Verwacht mag worden dat de toename aan stikstofdepositie in gelijke mate zal toenemen als het aantal voertuigbewegingen. De voortoets maakt daarmee duidelijk dat de verkeersaantrekkende werking van de voorgenomen verdubbeling zal leiden tot een geringe toename in depositie van verzurende en vermestende stoffen in de Natura 2000-gebieden de 'Loonse en Drunense Duinen', 'de Brand' en 'Kampina en Oisterwijkse Vennen'.

Vanwege een te hoge achtergronddepositie en overschrijding van de kritische depositiewaarden in deze gebieden kan elke toevoeging (ook een zeer geringe) worden uitgelegd als een verhoogde kans op significante negatieve gevolgen voor de betreffende Natura 2000-gebieden.

Voor de voorgenomen verdubbeling wordt een besluit over een wijziging in het bestemmingsplan genomen. Mogelijk significante gevolgen op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden bij een besluit over een bestemmingsplan maken het bestemmingsplan naast besluit-m.e.r. ook plan-m.e.r. plichtig. Voor de voorgenomen verdubbeling is geen passende beoordeling opgesteld. Bij mogelijk significant negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden als gevolg van een plan, is een passende beoordeling een wettelijk verplicht onderdeel van een plan-MER.

De Commissie is van mening dat de voortoets de milieu-informatie bevat zoals die ook in een passende beoordeling/plan-MER verwacht zou mogen worden. De essentiële milieu-informatie voor de besluitvorming over de wijziging in het bestemmingsplan is daarmee aanwezig.

■ De Commissie deelt op grond van de voortoets niet de conclusie in het MER dat significante gevolgen op Natura 2000-gebieden uitgesloten zijn. Op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 moet dan een passende beoordeling worden opgesteld. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een project alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast of als de zogenaamde ADC-toets² met succes is doorlopen.³

² Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

³ Art. 6, lid 3 en 4 Habitatrictlijn, geïmplementeerd in art. 19g en 19h Natuurbeschermingswet 1998.

2.2 Soortbescherming

Bij de veldinventarisaties is de kamsalamander niet aangetroffen in het studiegebied. In het MER is aangegeven dat de kamsalamander in eerdere inventarisaties is waargenomen in de poel nabij de Zwaluwsestraat aan de noordzijde van de Burgemeester Bechtweg.⁴ De kans dat in de poel nog een populatie van de kamsalamander voorkomt kan, aldus het MER, niet uitgesloten worden. Bij de veldinventarisaties zijn ook vier vleermuissoorten in het studiegebied aangetroffen, maar zijn er geen vaste verblijfplaatsen of vliegroutes waargenomen.

■ De Commissie adviseert om de aan- of afwezigheid van de Kamsalamander en verblijfplaatsen of vliegroutes van vleermuissoorten voor het besluit over het bestemmingsplan te verifiëren. Indien deze wel aanwezig zijn, adviseert de Commissie aandacht te besteden aan eventuele mitigerende maatregelen die de populatie kamsalamanders en/of verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuissoorten kunnen ontzien.

2.3 Geluid en trillingen

2.3.1 Geluid

Bij de toetsing van de rekenresultaten zoals deze in bijlage 7 van het akoestisch onderzoek zijn gepresenteerd (de toets op reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder) dient, conform artikel 77 lid 1a van de Wet geluidhinder, bij het voorbereiden van de vaststelling of herziening van een bestemmingsplan een akoestisch onderzoek ingesteld te worden naar de geluidsbelasting, die door woningen zou worden ondervonden zonder de invloed van maatregelen die de geluidsbelasting beperken.⁵

Het is onduidelijk of bij de analyse van de akoestische effecten van de uitbreiding van de weg (de toets op reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder) gerekend is met maatregelen die de huidige geluidsbelasting beperken. In het MER wordt gesproken over versleten ZOAB op het noordelijk gedeelte van de Noordoosttangent. Het is onduidelijk of ZOAB of een andere deklaag met geluidsreductie bij de analyse als het uitgangspunt is genomen. Op basis van figuur 7.5 en 7.6 in het MER en (onder andere) figuur 8 en 10 van het akoestisch onderzoek lijkt het alsof er voor de effecten op het noordelijk gedeelte van de noordoosttangent is gerekend met normaal dicht asfalt (DAB).

■ De Commissie gaat er op basis van bovenstaande van uit dat bij de analyse van de akoestische effecten niet gerekend is met maatregelen die de huidige geluidsbelasting beperken. De toets op reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder is wat dit betreft correct uitgevoerd.

Uit zienswijzen blijkt dat bij een enkele woning sprake is van een hoge geluidsbelasting zonder dat er in het verleden een hogere grenswaarde is verleend, waardoor deze buiten het reconstructieprincipe in de zin van de Wet

⁴ In 2006 of 2007 is de kamsalamander waargenomen door RAVON, terwijl het Ecologisch Adviesbureau Cools in 2008 en 2009 geen larven, jonge of volwassen exemplaren van de kamsalamanders heeft aangetroffen.

⁵ S.E. Teunissen, van E.J. Teunissen en van L.H.R. Teunissen geven in hun zienswijzen aan dat de geluidsbelasting op woningen niet goed is berekend aan de hand van het meenemen van een geluidsreducerende deklaag bij de referentie, zie zienswijzen 7 en 8, bijlage 2.

geluidhinder valt.⁶ Het is onduidelijk waarom voor deze woningen geen hogere grenswaarde is bepaald.

- De Commissie adviseert om deze woning alsnog te betrekken bij het onderzoek naar hogere grenswaarden volgens de Wet geluidhinder.

2.3.2 Trillingen

In het MER is aangegeven dat er een kans bestaat dat de trillingshinder op een aantal woningen op zeer korte afstand van de Burgemeester Bechtweg toe zal nemen. Deze woningen, onder andere aan de Bossheweg 93, Zandstraat 11 en Enschootsebaan 29, kunnen te maken hebben met overlast door trillingen als gevolg van het nabij gelegen kunstwerk. Ook in de zienswijzen wordt voor deze woningen reeds in de huidige situatie melding gemaakt van hinder door trillingen. Het MER beschrijft waar in het plangebied een toename in trillingshinder verwacht zal worden. Er wordt geen inzicht gegeven in de omvang van trillingshinder en eventuele maatregelen die deze hinder kunnen verminderen.

- De Commissie adviseert om de omvang van de trillingshinder op deze woningen te onderzoeken en bij het besluit over het bestemmingsplan aandacht te besteden aan eventuele mitigerende maatregelen zoals bijvoorbeeld het verminderen of vermijden van voegen of dilataties, verbeterde overgangsconstructies, vlak wegdek en een sleuf in de bodem.

2.4 Verkeer

Toekomstige functie Noordoosttangent

De Noordoosttangent wordt in het MER functioneel gekwalificeerd als een gebiedsontsluitingsweg. In de startnotitie is deze functionele kwalificatie niet als zodanig benoemd en wordt een accent gelegd op de versterking van de doorstroomfunctie c.q. de functionaliteit van een stroomweg. Bij de Noordoosttangent is conform de functionele eisen aan een gebiedsontsluitingsweg van de hoogste categorie in het beleid Duurzaam Veilige Infrastructuur een maximaal toegestane snelheid van 80 km/uur aangehouden. Het beleid laat ook gelijkvloerse kruisingen toe bij gebiedsontsluitingswegen. In het ontwerp van de Noordoosttangent zijn die ook toegepast.

Echter, uit de analyse van verkeersstromen blijkt dat er sprake is van veel doorgaand verkeer. De functie van de Noordoosttangent voor doorgaand verkeer wordt door de verbreding, conform de doelstelling, ook versterkt. Onduidelijk is in hoeverre deze toename in doorgaand verkeer zich in de toekomst verhoudt tot het ontwerp als gebiedsontsluitingsweg en of dit tot nieuwe knelpunten bij de huidige gelijkvloerse kruispunten zal leiden. Het snelheids criterium (80 km/uur) is in deze afweging niet leidend, gelet op de zich ontwikkelende praktijk van snelheden op lokale en regionale stroomwegen die vanwege milieuoverwegingen lager zijn dan 100 km/uur. Het MER geeft geen analyse van eventuele toekomstvastheid van de NOT in de functionele ontwikkeling richting stroomweg en in de mate waarin hierop is geanticipeerd, bijvoorbeeld door het reserveren van ruimte voor het ongelijkvloers maken van de kruisingen met het onderliggend wegennet.

⁶ S.E. Teunissen, E.J. Teunissen en L.H.R. Teunissen geven aan dat Kalverstraat 39 niet is opgenomen bij de woningen waarvoor een hogere grenswaarde is verleend, zie zienswijzen 7 en 8, bijlage 2.

- De Commissie adviseert om bij het besluit over het bestemmingsplan aandacht te besteden aan de mogelijke toekomstige functie van de Noordoosttangent als stroomweg en de daarmee gepaarde aanpassingen van knooppunten, rotondes of ongelijkvloerse kruisingen.

Verkeersintensiteiten

De Commissie constateert dat de verkeersintensiteiten in het MER, het akoestisch onderzoek en rapportage luchtkwaliteit niet exact met elkaar overeen komen. De Commissie is van mening dat de verschillen tussen deze waarden niet dermate groot zijn dat ze zullen leiden tot andere conclusies dan die in het MER. Daarmee is in het MER voldoende informatie voor de besluitvorming aanwezig.

2.5 Archeologie

Uit het MER blijkt dat er mogelijk archeologische vindplaatsen aanwezig zijn op het tracé voor de verdubbeling van de Burgemeester Bechtweg. Er is geen veldonderzoek gedaan om vast te stellen of er inderdaad archeologische vindplaatsen aanwezig zijn. De omvang en begrenzing van eventuele archeologische vindplaatsen en de mate waarin deze behoudenswaardig zijn, zijn in het MER niet beschreven. Voor het voornemen zijn er geen reële tracéalternatieven. De Commissie is daarom van mening dat de resultaten uit het archeologisch veldonderzoek niet zullen leiden tot andere conclusies dan die in het MER beschreven zijn.⁷ Het ontbreken van de omvang, begrenzing en waarden van archeologische vindplaatsen zijn een leemte in kennis. Door deze leemte is het moeilijk te beoordelen of er aanpassingsmogelijkheden zijn om eventuele waardevolle vindplaatsen te besparen of te behouden.

- De Commissie adviseert om, voorafgaand de besluitvorming, het in het MER voorgestelde verkennende onderzoek en eventueel vervolgonderzoek alsnog uit te voeren. De Commissie adviseert om op basis van dit onderzoek eventuele aanpassingsmogelijkheden voor het besluit over het bestemmingsplan in overweging te nemen.

⁷ De Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed is van mening dat de effecten van de activiteiten op aanwezige dan wel te verwachten cultuurhistorische waarden voldoende in beeld zijn gebracht, zie zienswijze 1, bijlage 2.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing besluit-MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Tilburg

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Tilburg

Besluit: wijziging van het bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C01.4

Activiteit: Het enkelbaans tracé van de Noordoosttangent wordt verdubbeld tot een 2x2 baans weg.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Tilburgse Koerier van: 13 november 2008

ter inzage legging startnotitie: 14 november tot en met 29 december 2008

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 13 november 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 15 januari 2009

richtlijnen vastgesteld: 15 juni 2009

kennisgeving MER in de Staatcourant van: 25 juni 2009

ter inzage legging MER: 26 juni tot en met 6 augustus 2009

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 6 juli 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 23 september 2009

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. B. Barten (werkgroepsecretaris)

dr. J.M. Drees

prof. dr. ir. R.E.C.M. van der Heijden

dhr. ing. J.J.A. van Leeuwen

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer en de vastgestelde richtlijnen voor het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Noordoosttangent Tilburg Milieueffectrapportage voor de verdubbeling van de Burgemeester Bechtweg (april 2009)
- Ontwerpbestemmingsplannen Noordoosttangent 2009 I en II
- Voortoets natuurwet- en regelgeving - Verdubbeling Noordoosttangent Tilburg (april 2009)
- Rapportage luchtkwaliteit - Verdubbeling Noordoosttangent Tilburg (april 2009)
- Waterparagraaf - Verdubbeling Noordoosttangent Tilburg (april 2009)
- Onedroek externe veiligheid - Verbreding Noordoosttangent Tilburg (april 2009)
- Cultuurhistorische Quicksan - Verdubbeling Noordoosttangent Tilburg (april 2009)
- Archeologische Rapporten Oranjewoud – Bureauonderzoek ten behoeve van het MER “Verdubbeling Burgemeester Bechtweg/Noordoosttangent” te Tilburg (februari 2009)
- Rapport Akoestisch onderzoek Verdubbeling Burgemeester Bechtweg te Tilburg (april 2009)

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
2. N.V. Nederlandse Gasunie, Groningen
3. Provincie Noord-Brabant, Den Bosch
4. Rotterdam-Rijn Pijpleiding, Rotterdam
5. Sabic Pipelines B.V., Urmond
6. S.E. Teunissen namens de Erven Teunissen, Tilburg
7. Waterschap De Dommel, Boxtel
8. E.J. Teunissen, Tilburg
9. L.H.R. Teunissen, Tilburg
10. ing. J.P.M. van der Heijden Rentmeesterspraktijk BV, namens de heer en mevrouw A.J.M. Vugs Tilburg en namens Hoogeind Laanbomen B.V., Helvoirt

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Verdubbeling Noordoosttangente Tilburg

De gemeente Tilburg heeft het voornemen om het enkelbaans tracé van de Noordoosttangente ten noordoosten van Tilburg te verdubbelen tot een 2x2 baans weg. Ten behoeve van de besluitvorming door de gemeenteraad over de bestemmingsplanwijziging is een milieueffectrapport (MER) opgesteld.

ISBN: 978-90-421-2830-9

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

